

จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาศาสนสถานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ปี 2551 และข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับ ห้องน้ำห้องส้วม ขยะมูลฝอย อาณาบริเวณ โดยรอบวัด รวมถึงสัตว์และแมลงนำโรคต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตวัด ยังเป็นปัญหาสำคัญ ฉะนั้นจึงได้ศึกษาสภาพปัญหอนามัยสิ่งแวดล้อมของวัดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความเป็นจริง รวมถึงการรับรู้ของเจ้าอาวาสเรื่องปัญหอนามัยสิ่งแวดล้อมของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยอาศัยรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจแบบ ณ จุดเวลา และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่เป็นวัด จำนวน 67 วัด โดยใช้แบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าอาวาสซึ่งเป็นตัวแทนของวัดใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 67 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Independent sample t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ร้อยละ 25.4 และวัดที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 74.6 สภาพปัญหอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยรอบวัด สภาพปัญหาห้องส้วมพบว่า ส้วมถูกหลักสุขาภิบาล มีน้อยกว่าร้อยละ 10 ของส้วมทั้งหมด สภาพปัญหาขยะมูลฝอย พบว่า บริเวณวัดมีถังขยะ ร้อยละ 89.6 ในเขตเทศบาลพบว่าถูกหลักสุขาภิบาล มากกว่าร้อยละ 80 นอกเขตเทศบาลไม่ถูกหลักสุขาภิบาลมากกว่าร้อยละ 80 สภาพปัญหาน้ำดื่ม พบว่า ส่วนใหญ่ใช้น้ำขวดบรรจุเสร็จ การกำจัดน้ำเสีย ส่วนใหญ่หลุมซึม ร้อยละ 53.7 สภาพปัญหาแมลงและสัตว์นำโรค พบว่า ในวัดมียุง มีแมลงสาบ และมีหนู ร้อยละ 100 ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล การรับรู้ของเจ้าอาวาสเรื่องปัญหอนามัยสิ่งแวดล้อมของวัด พบว่า เจ้าอาวาสประจำวัดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมดแยกเป็นในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีการรับรู้สภาพปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของวัดอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 58.8 และ 46.0 ตามลำดับ วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ของเจ้าอาวาสเรื่องปัญหอนามัยสิ่งแวดล้อมของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล พบว่า การรับรู้ของเจ้าอาวาสเรื่องปัญหอนามัยสิ่งแวดล้อมของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล กับนอกเขตเทศบาล ไม่มีความแตกต่างกัน

จากผลการวิจัย ควรมีการจัดอบรมและพัฒนาความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของวัดแก่ท่านเจ้าอาวาส และคณะกรรมการวัดเพื่อโอกาสในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมของวัดต่อไป

The implementation regarding the project development of religious places in the three southern provinces in year 2008 and from the empirical data it was found that there were problems concerning bathroom, garbage and surrounding area around the Temple. These include animals and insects, which exist in the Temple and still cause the important problems. Therefore, we have to study the environmental health conditions in the three southern border provinces at the actual situation including the acknowledgement of the temple abbot on the issues of environmental health of the Temple located within and outside the municipality. This research was cross - sectional survey and collect data from 67 subjects. Data was collected from interviews with the Abbot, who represented the unit of the measurement. Three southern provinces of 67 people analyze data using descriptive statistics and comparisons average (Independent sample t-test) results of research summarized as follows.

From the research, it was found that 25.4 % of the Temples located in the municipality and 74.6 % were located outside the municipality. Less than 10 % of the temples had problems with toilet facilities when judged by provincial environmental regulations. The garbage bins were available at 89.6 % of the temples. Garbage bins were in compliance with sanitation standards for 80 % of the temples inside the municipality. Garbage bins were below standards in 80 % of the temples outside the municipality. The drinking water was bottled water wastewater was handled using ponds at 53.7 % of the temples. All of the temples had problems with disease carrying vectors such as mosquitoes, cockroaches and rats. Environmental awareness of the abbots of the temples in the three southern provinces was at a median level for 58.8 % of abbots inside municipal zones and 46.0 % of abbots outside the municipalities. There was no statistically significant difference in awareness of environmental problems among abbots inside or outside of municipalities.

According to the study, we should conduct the training and the development of knowledge of environmental health to the Abbot and Wat committee as a guide and chance to develop environmental health of Wat.